

TAMPEREEN KAUPUNKI

Etsivä vanhustyö – Seniori-Vamos-hanke

Vanhusneuvoston seminaari 31.5.2018

Tuula Pesonen, Helsingin Diakonissalaitos

Reetta Levänen, Tampereen kaupunki

Seniori-Vamos: yhteistyötä yli sektorirajojen

- Helsingin Diakonissalaitoksen säätiön STEA-avusteinen hanke (2018 – 2020), joka toimii kolmella paikkakunnalla
 - Helsinki (Kallio ja Vuosaari)
 - Tampere (Kaleva ja Kissanmaa)
 - Espoo (keskusta ja Leppävaara)
- Jokaisella paikkakunnalla on työpari, joista toinen on HDL:n palkkaama ja toinen kunnan/kaupungin työntekijä
- Tampereella yhteistyökumppanina lisäksi Tampereen ev. lut. seurakuntayhtymä
- Kumppanuusverkostossa erilaisia julkisen sektorin, järjestöjen oppilaitosten ym. toimijoita

Miksi etsivää vanhustyötä Tampereelle

- Elinikä pitenee ja vanhuudessa eletty elämä pitenee Suomessa
 - Eläkeikä voi olla jopa 30 – 40 vuotta
- Hyvin vanhojen ihmisten määrä kasvaa ennätysvauhtia
- Yksin eläviä ikääntyneitä on paljon, yksinäisyyden kokemus yleistä.
 - Yli 75-v. yksin asuvista 39 % koki yksinäisyyttä, heistä 5 % aina tai lähes aina (Routasalo 2007)
- Ikääntyneille on tarjolla paljon sosiaalista ja kulttuurista toimintaa, mutta entä jos ihminen ei kykene tai uskalla poistua kotoaan
- Tavoitteena tukea ihmisarvoista kotona asumista ja tarvittaessa auttaa syrjäytymisvaarassa olevaa ikääntynyttä hänelle tarpeellisten palvelujen piiriin

Vanhuspalvelulaki 2012

- Jokaisen kunnan tulee pystyä vastaamaan ikääntyneiden palvelutarpeeseen
- Palvelujen tulee olla laadukkaat, oikea-aikaiset ja riittävät
- Niiden tulee tukea ikääntyneen itsenäistä suoriutumista, toimintakykyä ja osallisuutta
- Kunnan viranomaisten tehtävänä on toimia yhteistyössä järjestöjen, seurakunnan diakoniatyön sekä vapaaehtoistoimijoiden kanssa, jotta heikossa asemassa oleville pystytään tarjoamaan oikeanlaista palvelua oikeaan aikaan

(Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista 2012)

Etsivä työ

- Etsivä työ on sosiaalista työtä, jonka avulla pyritään löytämään yhteiskunnan ulkopuolelle jääneet, heikossa asemassa olevat ja tukea tarvitsevat ihmiset (Mikkonen 2007)
- Etsivä vanhustyö on kehitetty, jotta löydettäisiin yksinäiset ja syrjäytymisvaarassa olevat ikäihmiset ja voitaisiin huomata ikäihmisten syrjäytymisvaara mahdollisimman varhaisessa vaiheessa
- Kokonaisvaltainen ihmisarvon kunnioitus ja asiakkaan itsemääräämisoikeuden kunnioittaminen
 - vrt. Tampereen kaupungin ikäihmisten palvelulinjan arvot: yksilöllisyys, yhteisöllisyys, inhimillisyys ja innovatiivisuus
- Ennaltaehkäisy vahvasti taustalla
- Ammattilaiset toimijoina, vapaaehtoiset mukana toiminnassa

- Etsivä vanhustyö toimii ympäristössä, jossa etsivän työn kohderyhmä elää – usein koti, ympäristö, jota työntekijä ei voi kontrolloida tai organisoida etukäteen
- Etsivää vanhustyötä voi tehdä jokainen, jolla herää huoli lähimmäisestä
- Etsivää työtä on tehty jo 1800-luvulla
 - USA ja Britannia settlementiliike
 - Itä-Lontoo 1865 Kristillinen lähetystyö → Pelastusarmeija
 - tavoitteena pelastaa slummien asukkaita hengellisestä, aineellisesta ja moraalisesta kurjuudesta
 - Suomeen 1889
- Etsivää työtä on tehty eri vaiheissa seurakuntien, kuntien ja järjestöjen (yhteis)työnä
- Etsivä nuorisotyö Suomeen 1970-luvulla
 - seurakuntien erityisnuorisotyö, Saapas-projekti festivaaleilla ja tapahtumissa
 - mm. HDL:n Vamos!-hanke